

عنوان مقاله:

طبقه بندی علت فاعلی در نظام صدرایی و بررسی نوآوری وی در فاعل بالتسخیر

محل انتشار:

فصلنامه نقد و نظر، دوره 20، شماره 78 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسنده:

معصومه موحدنیا - استادیار دانشگاه قم

خلاصه مقاله:

علیت و علت فاعلی همواره بخشی از تأمل ورزی فیلسوفان بوده است. فیلسوفان پیش از ملاصدرا علت فاعلی را با معیارهای متنوعی تقسیم می کردند و صدرا به تدریج تقسیم آنان را توسعه داده و علت فاعلی را به گونه ای تقسیم کرد که با نوآوری همراه بود. طرح نظریه فاعل بالتسخیر از جمله این نوآوری های بود. این نظریه در میان تقسیم بندی های متنوعی که صدرا از اقسام فاعل دارد، دچار ابهام، تفسیرهای متفاوت، سوء فهم و نقدهای جدی شده است. این نوشتار با تبیین اصطلاح صدرایی از فاعل بالتسخیر و ارائه دو تقریر از آن، تلاش می کند تفسیرهای ناقص و سوء فهم ها را رفع کرده، نشان دهد که فاعل بالتسخیر یک نوآوری صدرایی است که در نظام فلسفی ملاصدرا معنا دارد و تقسیم تسخیر به انواع مختلف طبیعی، نفسانی و عرضی همگی اثبات می کند که وی توانسته است اقسام دیگری از فاعلیت را طرح کند که مسبوق به سابقه نبوده است.

کلمات کلیدی:

نظام صدرایی، اقسام فاعل، فاعل بالتسخیر، نوآوری صدرا

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/530037>

